

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น
และรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจาก
ร่างพระราชบัญญัติปกป้องและคุ้มครองช่างไทย พ.ศ. ....
นายปัญญาเดช สิงห์โท กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน ๑๕,๙๓๘ คน เป็นผู้เสนอ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น และรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดจากร่างกฎหมาย

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นฐานของร่างพระราชบัญญัติ

๑. ร่างพระราชบัญญัติปกป้องและคุ้มครองช้างไทย พ.ศ. ....

กฎหมายใหม่

แก้ไขเพิ่มเติม

ยกเลิก

๒. หลักการและเหตุผล

๒.๑ หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการปกป้องและคุ้มครองช้างไทย

๒.๒ เหตุผล

ด้วยปัจจุบันสถานการณ์ด้านช้างเลี้ยงในประเทศไทยกำลังวิกฤติในขณะที่การนำช้างมาเลี้ยงหรือการเพาะพันธุ์ช้างในเชิงพาณิชย์โดยไม่คำนึงถึงการอนุรักษ์ช้างอย่างยั่งยืนและการฝึกช้างที่ทรมาณ การแยกลูกช้างออกมาฝึกอย่างทรมาณ รวมทั้งการใช้วิธีการที่ทารุณเพื่อให้ช้างแสดงที่ขัดกับหลักพฤติกรรมของการฝึกช้างเพื่อให้ช้างแสดงที่ขัดกับหลักพฤติกรรมตามธรรมชาติ รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่อยู่ของช้างที่ไม่เหมาะสมภาวะความหวียวโยย การใช้แรงงานหนักและการขาดอิสรภาพตามพฤติกรรมธรรมชาตินำมาซึ่งความทรมาณของช้างไทย นอกจากนี้ยังมีการส่งออกช้างออกนอกราชอาณาจักรเป็นเพียงสินค้าอันเป็นการละเมิดอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์หรือไซเตส (CITES) ประเทศไทยในฐานะภาคีอนุสัญญาดังกล่าว จึงควรกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองปกป้องช้างไทยไม่ให้เกิดความทรมาณและไม่ให้เกิดการทารุณกรรมช้างไทย การลักลอบค้าชิ้นส่วนของช้างประกอบกับพระราชบัญญัติสำหรับรักษาช้างป่า พ.ศ. ๒๕๖๔ ใช้บังคับมาเป็นเวลานานและไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๓. ผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ประชาชนเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

นายปัญญาเดช สิงห์โท กับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน ๑๕,๙๓๘ คน

ส่วนที่ ๒ การรับฟังความคิดเห็นและสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

๑. ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น

ร่างพระราชบัญญัติปกป้องและคุ้มครองช้างไทย พ.ศ. .... มีสาระสำคัญ ดังนี้

หมวดว่าด้วยการป้องกันการทารุณกรรมช้างเลี้ยงในทุกรูปแบบ การแยกลูกช้างเพื่อฝึกในการแสดง การบังคับผสมพันธุ์ที่ไม่ใช้วัตถุประสงค์ของการอนุรักษ์เพื่อป้อนเข้าสู่อุตสาหกรรมท่องเที่ยว การจัดสวัสดิภาพช้าง การกระทำต่อไปนี้จะถือเป็นการทารุณกรรม การบังคับช้างให้ทำอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อความบันเทิงหรือ

การแสดงที่ขัดกับหลักพฤติกรรมของช่างการปล่อยปะละเลยไม่ดูแลช่าง การปล่อยให้ช่างอดอาหารน้ำ หรือปล่อยให้ช่างเจ็บป่วย

หมวดว่าด้วยการจัดสวัสดิภาพที่ดีแก่ช่างตามหลักอิสระห้าประการ เจ้าของสถานที่ที่ได้รับใบอนุญาตให้ดำเนินกิจการหรือครอบครองช่างต้องจัดให้มีอาหารและน้ำดื่มที่เพียงพอต่อช่างจัดให้มีพื้นที่ที่เหมาะสม สภาพแวดล้อมใกล้เคียงกับธรรมชาติ ผู้ประกอบการช่างและผู้ครอบครองช่างต้องจัดให้มีมาตรการการดูแล สุขภาพเชิงป้องกัน การตรวจสอบสุขภาพช่าง การจัดให้ช่างมีอิสระจากความกลัวและไม่พึงพอใจ และให้ช่างมีอิสระในการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมตามธรรมชาติ สามารถปฏิสัมพันธ์ระหว่างช่างด้วยกันได้

หมวดว่าด้วยคณะกรรมการช่างไทยแห่งชาติและหมวดสมัชชาช่างไทยแห่งชาติเพื่อเป็นการติดตาม เสนอแนะเชิงนโยบายต่อประเด็นช่างไทยรวมทั้งการเสนอแนะนโยบายในการแก้ไขปัญหาช่างไทย

หมวดว่าด้วยกองทุนช่างไทยที่เป็นงบประมาณสำหรับจัดสวัสดิภาพแก่ช่างและแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้อง กับช่างหมวดการห้ามเพาะพันธุ์ช่างที่เป็นไปเพื่อการพาณิชย์ที่ไม่เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ของการอนุรักษ์ การบังคับผสมพันธุ์ช่าง

หมวดการห้ามส่งออกช่างในเชิงพาณิชย์การครอบครอง จำหน่าย ซากของช่างและผลิตภัณฑ์จากช่าง ในเชิงพาณิชย์เพื่อเป็นการป้องกันการค้าช่างและชิ้นส่วนของช่างหมวดว่าด้วยการการส่งออกช่าง การครอบครองซากของช่างและผลิตภัณฑ์จากช่างเพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้าช่างและ ซาก ผลิตภัณฑ์จากช่าง

หมวดการแจ้งและการขึ้นทะเบียนช่างเพื่อเป็นการป้องกันการล่าช่างป่าเพื่อสวมทะเบียนช่าง การแจ้ง ลงทะเบียนช่างเกิดใหม่ภายในสามสิบวันและการแจ้งตายภายในเวลายี่สิบสี่ชั่วโมงเพื่อเป็นการป้องกันการลักลอบค้าซากช่าง รวมทั้งเป็นการจัดระบบ ข้อมูลช่างเลี้ยงในประเทศไทย รวมทั้งการขออนุญาตการออก ใบอนุญาตประกอบกิจการช่างและหน้าที่ของผู้รับใบอนุญาต รวมทั้งใบอนุญาตควาช่างเพื่อให้ควาช่าง มีความรู้ด้านสวัสดิภาพช่างที่ดีก่อนทำหน้าที่ รวมทั้งการใช้และเพิกถอนใบอนุญาตที่มีการกระทำความผิดหรือ ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ เช่น การจัดสวัสดิภาพที่ดีพอแก่ช่าง การแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่

หมวดว่าด้วยการกำหนดโทษ

๒. ผู้เกี่ยวข้องที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒.๒ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๒.๓ องค์การพิทักษ์สัตว์แห่งโลกประเทศไทย

๒.๔ สมาคมสหพันธ์ช่างไทย

๒.๕ สมาคมหมู่บ้านช่างขุนไชยทอง

๒.๖ มูลนิธิช่างแห่งประเทศไทย

๒.๗ มูลนิธิช่างเผือก

๒.๘ มูลนิธิช่างป่า...บ้านพ่อ

๒.๙ มูลนิธิอนุรักษ์ช่างและสิ่งแวดล้อม

- ๒.๑๐ มูลนิธิช้างอิสระ
- ๒.๑๑ มูลนิธิช้างปันน้ำใจสู่ชาวดอย
- ๒.๑๒ มูลนิธิช้างนาคา
- ๒.๑๓ มูลนิธิช้างทรัพย์ไพรวัลย์
- ๒.๑๔ ประชาชนทั่วไป

๓. ประเด็นการรับฟังความคิดเห็น

๑. เห็นด้วยหรือไม่ที่กำหนดบทยานิยามคำว่า “ช้าง” “การทารุณกรรม” “การจัดสวัสดิภาพช้าง” “การเพาะพันธุ์ช้าง” “คณะกรรมการช้างไทยแห่งชาติ” “สมัชชาช้างแห่งชาติ” “ซากของช้าง” “การค้าซากของช้าง หรือผลิตภัณฑ์จากช้าง” “ผู้ครอบครองช้าง” “ปางช้าง” “การประกอบกิจการช้าง” “ความรู้อ้างอิง” “เครื่องหมายประจำตัวซากของช้าง” “บัตรประจำตัวช้าง” “ปางช้างที่เป็นมิตรกับช้าง”

๒. เห็นด้วยหรือไม่ที่กำหนดการกระทำต่อไปนี้ ให้ถือเป็นการทารุณกรรม (๑) การแยกลูกช้างก่อนอายุ ๑๐ ปี มาทำการฝึก (๒) การบังคับช้างให้ทำอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อความบันเทิง หรือการแสดงที่ขัดกับหลักพฤติกรรมของช้าง (๓) การปล่อยปะละเลยไม่ดูแลช้าง (๔) การนำช้างมาเดินบนทางหรือสถานที่สาธารณะเพื่อเร่ขายของ (๕) การล่ามโซ่ ช้างเป็นเวลานานหรือการขังช้างไว้ในสถานที่คับแคบ (๖) การขี่ช้างหรือนั่งช้างตามสถานที่ท่องเที่ยว (๗) การใช้วัสดุที่เป็นของแหลม ที่ใช้สับเฉพาะ เเจาะหรือวัสดุของแข็งที่ใช้ทุบตี (๘) การใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับช็อตช้าง เช่น กระบองไฟฟ้า แล่ไฟฟ้า (๙) การปล่อยให้ช้างอดอาหาร น้ำ หรือปล่อยให้ช้างเจ็บป่วย (๑๐) การใช้งานช้างติดต่อกันเวลานาน โดยที่ช้างไม่มีเวลาพักผ่อนที่เหมาะสมตามธรรมชาติ (๑๑) การบังคับผสมพันธุ์ที่ไม่เป็นไปตามธรรมชาติ

๓. เห็นด้วยหรือไม่ที่กำหนดให้ผู้ประกอบกิจการช้างและผู้ครอบครองช้างต้องจัดสวัสดิการช้างให้เหมาะสม มีมาตรการการดูแลสุขภาพเชิงป้องกัน การตรวจสุขภาพช้าง เป็นต้น

๔. เห็นด้วยหรือไม่ที่กำหนดให้มีคณะกรรมการช้างไทยแห่งชาติ จำนวน ๑๕ คน

๕. เห็นด้วยหรือไม่ที่กำหนดให้คณะกรรมการช้างไทยแห่งชาติแต่งตั้งอนุกรรมการด้านต่าง ๆ และ จัดให้มีสมัชชาช้างไทยแห่งชาติ

๖. เห็นด้วยหรือไม่ที่จัดให้มีกองทุนช้างไทย

๗. เห็นด้วยหรือไม่ที่ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนช้างไทย

๘. เห็นด้วยหรือไม่ที่กำหนดว่าผู้ที่ จะทำการเพาะพันธุ์ช้างให้เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ด้านการอนุรักษ์ ให้ขอใบอนุญาตจากอธิบดีกรมปศุสัตว์ และห้ามมิให้การเพาะพันธุ์ช้าง เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ของการใช้เพื่อ การแสดง การส่งออกหรือการผสมพันธุ์ในเชิงพาณิชย์อื่น ๆ การขายหรือส่งออกน้ำเชื้อสำหรับผสมพันธุ์ เอ็มบริโอช้าง หรือเซลล์ไข่ช้างในกรณีเพาะพันธุ์เพื่อการอนุรักษ์ วิจัย ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมปศุสัตว์

๙. เห็นด้วยหรือไม่ที่กำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตและการห้ามในการส่งออกซาก ซากของช้างหรือผลิตภัณฑ์ช้าง การห้ามมิให้ซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน จำหน่าย จ่าย แจก หรือโอนกรรมสิทธิ์ซากของช้างและผลิตภัณฑ์ช้าง และ การห้ามมิให้ครอบครองซากของช้าง อวัยวะ ชิ้นส่วนและผลิตภัณฑ์ช้างเว้นแต่จะมีก่อนที่พระราชบัญญัตินี้ จะประกาศใช้บังคับ

๑๐. เห็นด้วยหรือไม่ที่กำหนดให้มีการแจ้งและการขึ้นทะเบียนช่างและการแจ้งตายของช่าง

๑๑. เห็นด้วยหรือไม่ที่กำหนดให้มีการขออนุญาต การออกใบอนุญาตประกอบกิจการช่าง และหน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการช่าง

๑๒. เห็นด้วยหรือไม่ที่กำหนดให้ผู้ที่ประสงค์จะทำหน้าที่ความรู้อ่าง ซึ่งทำงานเกี่ยวข้องกับการดูแลช่างควบคุมช่าง ให้แจ้งต่อนายทะเบียนเพื่อทำการขึ้นทะเบียนขอรับใบอนุญาตประกอบอาชีพ

๑๓. เห็นด้วยหรือไม่ที่กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการใช้และเพิกถอนใบอนุญาตการประกอบกิจการช่าง

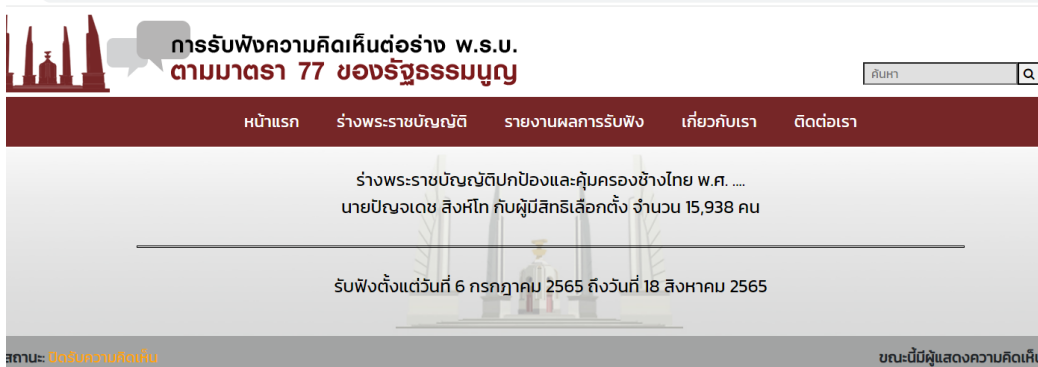
๑๔. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

๔. ระยะเวลาและวิธีการการรับฟังความคิดเห็น

๔.๑ ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น รับฟังตั้งแต่วันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ถึงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๕ รวมระยะเวลา จำนวน ๔๔ วัน

๔.๒ วิธีการรับฟังความคิดเห็น

(๑) ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th

(๒) ส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ประกอบด้วย

๑) ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒) ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- ๓) ผู้อำนวยการองค์การพิทักษ์สัตว์แห่งโลกประเทศไทย
- ๔) นายกสมาคมสหพันธ์ช่างไทย
- ๕) นายกสมาคมหมู่บ้านช่างขุนไชยทอง
- ๖) ประธานกรรมการมูลนิธิช่างแห่งประเทศไทย
- ๗) ประธานกรรมการมูลนิธิช่างเผือก
- ๘) ประธานกรรมการมูลนิธิช่างป่า...บ้านพ่อ
- ๙) ประธานกรรมการมูลนิธิอนุรักษ์ช่างและสิ่งแวดล้อม
- ๑๐) ประธานกรรมการมูลนิธิช่างอิสระ
- ๑๑) ประธานกรรมการมูลนิธิช่างปันน้ำใจสู่ชาวดอย
- ๑๒) ประธานกรรมการมูลนิธิช่างนาคา
- ๑๓) ประธานกรรมการมูลนิธิช่างทรัพย์ไพรวัลย์

๕. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็น

๕.๑ ข้อมูลทั่วไปผู้ร่วมแสดงความคิดเห็น

จากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th จำนวน ๑ ราย ซึ่งเป็นประชาชนทั่วไป

จากการส่งประเด็นไปรับฟังผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ไม่มีการแสดงความคิดเห็น

๕.๒ ผลการรับฟัง

ผลการรับฟังผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของรัฐสภา www.parliament.go.th สรุปได้เป็นรายประเด็นดังนี้

๑. เห็นด้วยหรือไม่ที่กำหนดบทนิยามคำว่า “ช่าง” “การทากรุณกรรม” “การจัดสวัสดิภาพช่าง” “การเพาะพันธุ์ช่าง” “คณะกรรมการช่างไทยแห่งชาติ” “สมาชิช่างแห่งชาติ” “ซากของช่าง” “การค้าซากของช่างหรือผลิตภัณฑ์จากช่าง” “ผู้ครอบครองช่าง” “ปางช่าง” “การประกอบกิจการช่าง” “ความรูช่าง” “เครื่องหมายประจำตัวซากของช่าง” “บัตรประจำตัวช่าง” “ปางช่างที่เป็นมิตรกับช่าง”

ความคิดเห็น – ควรมีการลงทะเบียนเพื่อยืนยันว่าช่างแต่ละตัวมีที่มาจากที่ไหนบ้างและให้ระบุชื่อผู้ดูแล

๒. เห็นด้วยหรือไม่ที่กำหนดการกระทำต่อไปนี้ให้ถือเป็นการทารุณกรรม (๑) การแยกลูกช่างก่อนอายุ ๑๐ ปี มาทำการฝึก (๒) การบังคับช่างให้ทำอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อความบันเทิง หรือการแสดงที่ขัดกับหลักพฤติกรรมของช่าง (๓) การปล่อยปะละเลยไม่ดูแลช่าง (๔) การนำช่างมาเดินบนทางหรือสถานที่สาธารณะเพื่อเร่ขายของ (๕) การล่ามโซ่ช่างเป็นเวลานานหรือการขังช่างไว้ในสถานที่คับแคบ (๖) การขี่ช่างหรือนั่งช่างตามสถานที่ท่องเที่ยว (๗) การใช้วัสดุที่เป็นของแหลม ที่ใช้สับ เฉาะ เจาะหรือวัสดุของแข็งที่ใช้ทุบตี (๘) การใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับช็อตช่าง เช่น กระจบองไฟฟ้า สลัไฟฟ้า (๙) การปล่อยให้ช่างอดอาหาร น้ำ หรือปล่อยให้ช่างเจ็บป่วย (๑๐) การใช้งานช่างติดต่อกันเวลานานโดยที่ช่างไม่มีเวลาพักผ่อนที่เหมาะสมตามธรรมชาติ (๑๑) การบังคับผสมพันธุ์ที่ไม่เป็นไปตามธรรมชาติ

ความคิดเห็น -ไม่มี

๓. เห็นด้วยหรือไม่ที่กำหนดให้ผู้ประกอบกิจการช่างและผู้ครอบครองช่างต้องจัดสวัสดิการช่างให้เหมาะสม มีมาตรการการดูแลสุขภาพเชิงป้องกัน การตรวจสุขภาพช่าง เป็นต้น

ความคิดเห็น -ไม่มี

๔. เห็นด้วยหรือไม่ที่กำหนดให้มีคณะกรรมการช่างไทยแห่งชาติ จำนวน ๑๕ คน

ความคิดเห็น -ไม่มี

๕. เห็นด้วยหรือไม่ที่กำหนดให้คณะกรรมการช่างไทยแห่งชาติแต่งตั้งอนุกรรมการด้านต่าง ๆ และจัดให้มีสมาชิช่างไทยแห่งชาติ

ความคิดเห็น -ไม่มี

๖. เห็นด้วยหรือไม่ที่จัดให้มีกองทุนช่างไทย

ความคิดเห็น -ไม่มี

๗. เห็นด้วยหรือไม่ที่ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนช่างไทย

ความคิดเห็น -ไม่มี

๘. เห็นด้วยหรือไม่ที่กำหนดว่าผู้ที่จะทำการเพาะพันธุ์ช่างให้เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ด้านการอนุรักษ์ให้ขอใบอนุญาตจากอธิบดีกรมปศุสัตว์ และห้ามมิให้การเพาะพันธุ์ช่าง เป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ของการใช้เพื่อการแสดง การส่งออกหรือการผสมพันธุ์ในเชิงพาณิชย์อื่น ๆ การขายหรือส่งออกน้ำเชื้อสำหรับผสมพันธุ์ เอ็มบริโอช่างหรือเซลล์ไข่ช่างในกรณีเพาะพันธุ์เพื่อการอนุรักษ์ วิจัย ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมปศุสัตว์

ความคิดเห็น -ไม่มี

๙. เห็นด้วยหรือไม่ที่กำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตและการห้ามในการส่งออกช่าง ซากของช่างหรือผลิตภัณฑ์ช่าง การห้ามมิให้ซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน จำหน่าย จำย แจก หรือโอนกรรมสิทธิ์ซากของช่างและ ผลิตภัณฑ์ช่าง และการห้ามมิให้ครอบครองซากของช่าง อวัยวะ ชิ้นส่วนและผลิตภัณฑ์ช่างเว้นแต่จะมีก่อนที่พระราชบัญญัตินี้จะประกาศใช้บังคับ

ความคิดเห็น -ไม่มี

๑๐. เห็นด้วยหรือไม่ที่กำหนดให้มีการแจ้งและการขึ้นทะเบียนช่างและการแจ้งตายของช่าง

ความคิดเห็น -ไม่มี

๑๑. เห็นด้วยหรือไม่ที่กำหนดให้มีการขออนุญาต การออกใบอนุญาตประกอบกิจการช่าง และหน้าที่ของผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการช่าง

ความคิดเห็น -ไม่มี

๑๒. เห็นด้วยหรือไม่ที่กำหนดให้ผู้ประสงค์จะทำหน้าที่ความรูช่าง ซึ่งทำงานเกี่ยวข้องกับการดูแลช่าง ควบคุมช่าง ให้แจ้งต่อนายทะเบียนเพื่อทำการขึ้นทะเบียนขอรับใบอนุญาตประกอบอาชีพ

ความคิดเห็น -ไม่มี

๑๓. เห็นด้วยหรือไม่ที่กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการใช้และเพิกถอนใบอนุญาตการประกอบกิจการช่าง

ความคิดเห็น -ไม่มี

๑๔. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ความคิดเห็น -ไม่มี

ส่วนที่ ๓ รายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

๑. ความเป็นมา สภาพปัญหา ความจำเป็นที่จะต้องตราพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติปกป้องและคุ้มครองช้างไทย พ.ศ. .... ด้วยปัจจุบันสถานการณ์ด้านช้างเลี้ยงในประเทศไทยกำลังวิกฤติในขณะที่การนำช้างมาเลี้ยงหรือการเพาะพันธุ์ช้างในเชิงพาณิชย์โดยไม่คำนึงถึงการอนุรักษ์ช้างอย่างยั่งยืนและการฝึกช้างที่ทรมาณ การแยกลูกช้างออกมาฝึกอย่างทรมาณ รวมทั้งการใช้วิธีการที่ทารุณเพื่อให้ช้างแสดงที่ขัดกับหลักพฤติกรรมของการฝึกช้างเพื่อให้ช้างแสดงที่ขัดกับหลักพฤติกรรมตามธรรมชาติ รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่อยู่ของช้างที่ไม่เหมาะสมภาวะความหวียวโย การใช้แรงงานหนักและการขาดอิสรภาพตามพฤติกรรมธรรมชาตินำมาซึ่งความทรมาณของช้างไทย นอกจากนี้ยังมีการส่งออกช้างออกนอกราชอาณาจักรเป็นเพียงสินค้าอันเป็นการละเมิดอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์หรือไซเตส (CITES) ประเทศไทยในฐานะภาคีสัญญาดังกล่าว จึงควรกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองปกป้องช้างไทยไม่ได้รับความทรมาณและไม่ให้เกิดการทารุณกรรมช้างไทย การลักลอบค้าชิ้นส่วนของช้างประกอบกับพระราชบัญญัติสำหรับรักษาช้างป่า พ.ศ. ๒๕๖๔ ใช้บังคับมาเป็นเวลานานและไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ความสอดคล้องของร่างพระราชบัญญัติ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๘ ให้ดำเนินการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยในด้านต่าง ๆ ให้เกิดผล ดังต่อไปนี้

ค. ด้านกฎหมาย

(๑) มีกลไกให้ดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่าง ๆ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ให้สอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๗๗ และพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักสากล โดยให้มีการใช้ระบบอนุญาตและระบบการดำเนินการโดยคณะกรรมการเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อให้งานทำงานเกิดความคล่องตัว โดยมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน และไม่สร้างภาระแก่ประชาชนเกินความจำเป็น เพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๓. ประโยชน์ที่ประชาชนและสังคมจะได้รับ

เพื่อให้มีการอนุรักษ์ช้างอย่างยั่งยืน และไม่มีการทรมาณช้าง รวมทั้งไม่มีการใช้วิธีการที่ทารุณเพื่อให้ช้างแสดงที่ขัดกับหลักพฤติกรรมตามธรรมชาติ ตลอดจนมีการจัดสวัสดิภาพช้างและสภาพแวดล้อมที่อยู่ของช้างที่เหมาะสมภาวะ และการกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองปกป้องช้างไทยไม่ได้รับความทรมาณและไม่ให้เกิดการทารุณกรรมช้างไทย โดยมีคณะกรรมการช้างไทยแห่งชาติเป็นผู้กำหนดมาตรการและแนวทางในการคุ้มครองสวัสดิภาพช้าง รวมไปถึงการอนุรักษ์ช้างอย่างยั่งยืนตามที่สมัชชาช้างแห่งชาติเสนอ เพื่อประโยชน์ต่อการคุ้มครองสวัสดิภาพช้างและการป้องกันการทารุณกรรมช้างไทยโดยคำนึงถึงการอนุรักษ์สายพันธุ์ที่ยั่งยืนอันเป็นทรัพยากรทางธรรมชาติที่สำคัญของประเทศไทย ตลอดจนให้คำแนะนำการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศเพื่อพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักสากลตามอนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดสัตว์ป่าและพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์หรือไซเตส (CITES) ประเทศไทยในฐานะภาคี

อนุสัญญาดังกล่าว รวมทั้งให้มีกองทุนช่างไทยโดยมีคณะกรรมการกองทุนช่างไทยในการกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข ระเบียบและวิธีการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อใช้ตามกิจการที่กำหนด

๔. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีความใกล้เคียงกับ

- (๑) พระราชบัญญัติสำหรับรักษาช่างป่า พระพุทธศักราช ๒๔๖๔
- (๒) พระราชบัญญัติสำหรับรักษาช่างป่า (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๐๓
- (๓) พระราชบัญญัติสัตว์พาหนะ พระพุทธศักราช ๒๔๘๒
- (๔) พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๗
- (๕) พระราชบัญญัติงาช้าง พ.ศ. ๒๕๕๘

๕. การกำหนดให้มีระบบอนุญาต อนุมัติหรือการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่

มี ไม่มี

เหตุผลและความจำเป็น

เพื่อควบคุมการใช้ใบอนุญาตประกอบกิจการช่างให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้

๖. การกำหนดให้มีระบบคณะกรรมการ

มี ไม่มี

เหตุผลและความจำเป็น

เพื่อให้มีคณะกรรมการรองรับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ มาตรการและแนวทางในการคุ้มครอง สวัสดิภาพช่าง รวมไปถึงการอนุรักษ์ช่างอย่างยั่งยืน การคุ้มครองสวัสดิภาพช่างและการป้องกันการทารุณกรรมช่างไทย ตลอดจนให้คำแนะนำการปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศ และบริหารกองทุนช่างไทย

๗. บทกำหนดโทษ

- ไม่มี
- โทษทางอาญา
- โทษทางปกครอง
- โทษปรับเป็นพินัย
- โทษอุกฤษณ์

เหตุผลและความจำเป็น

เพื่อป้องกันและควบคุมการทรมานหรือทารุณช่าง การไม่จัดสวัสดิภาพให้แก่ช่าง การผสมพันธุ์ช่าง โดยไม่ได้รับอนุญาต การซื้อขาย แลกเปลี่ยน หรือค้าชิ้นส่วนของช่างหรือผลิตภัณฑ์ช่างเพื่อการค้า การส่งออก ช่างเพื่อวัตถุประสงค์เชิงพาณิชย์ การให้ความรู้ช่างที่ไม่มีใบอนุญาตทำงานเกี่ยวข้องกับช่าง สถานประกอบการ ที่ปล่อยให้มีความรู้ช่างที่ไม่มีใบอนุญาต หรือการประกอบกิจการโดยไม่มีใบอนุญาต

ส่วนที่ ๔ การเปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างพระราชบัญญัติ

คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ได้เปิดเผยรายงานผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการวิเคราะห์ผลกระทบอันเกิดจากร่างกฎหมาย ทางเว็บไซต์รัฐสภา www.parliament.go.th แล้วตั้งแต่วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๕

The screenshot shows the website interface for the public hearing process. At the top, there is a header with the text "การรับฟังความคิดเห็นต่อร่าง พ.ร.บ. ตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญ" (Public hearing of opinions on the draft Bill of the Constitution, Article 77). Below the header is a navigation bar with links: "หน้าแรก" (Home), "ร่างพระราชบัญญัติ" (Draft Bill), "รายงานผลการรับฟัง" (Report on the hearing), "เกี่ยวกับเรา" (About Us), and "ติดต่อเรา" (Contact Us). The main content area features a large banner with the text "ร่างพระราชบัญญัติที่เปิดรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญ" (Draft Bill of the Constitution that opens up to public hearing under Article 77). At the bottom, there is a section titled "รายงานผลการรับฟังความคิดเห็น" (Report on the hearing of opinions).

คณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างกฎหมายที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร